

Látványsajtó

Magyarországon a nyomtatott sajtó piacának szinte teljes egészét birtokló alakulatnak már több,

politikailag korrekt nevet adtak. Neveztek – helytelenül – liberális sajtónak. Aztán nevezték – helyesen – többségi sajtónak. Azt a szót is olvastam már jellemzésül, hogy „fősodratú”. Én most látványsajtónak fogom nevezni ezt a formációt, hiszen az utóbbi tíz évben működésük vezérlőelve volt, hogy a politikát – és a világot is, egyébként – úgy láttassák, ahogy ők maguk személyesen látják. Egyik fő eszközük a megfellebbezhetetlen állítások gyakori alkalmazása, amivel mintegy leveszik az olvasó válláról azt a terhet, hogy az ismertetett tényekből ő maga vonja le a számára releváns következtetéseket.

Az egyértelműségek eluralkodásának egyik legmeglepőbb példája *Csepeli Györgynek* a Népszava október 11-i számában közzétett írása. A cikk az amerikai elnökválasztás előtt jelent meg, akkoriban, amikor az amerikai közvélemény-kutató cégek csak hajszálnyi különbséget tudtak *George W. Bush* javára kimutatni. (Nekik lett igazuk.) *Csepeli György* jobban volt informálva: „Bush sem rossz, ő is győzhetne, de mégsem fog győzni. A politikai versenyek paradoxona, hogy már véget is értek, mielőtt elkezdődtek volna. Bush még lóhosszal vezetett *Gore*-ral szemben a közvélemény-kutatásokban, amikor a politikai szociológiával komolyan foglalkozók már megmondták, hogy nincs esélye a győzelemre. (...) *Gore*-nak tehát győznie, *Bush*nak pedig veszítenie kell.” Seholy szerintem, egy talán vagy egy feltehetőleg. Azért elég szoros lett a verseny, *George W. Bush* nyilván nem olvas *Csepeli*.

Kissé szomorúbbra fordul a történet, ha a belpolitikai írásokat nézzük. Életünknek erre a területére a látványsajtó bizony komoly hatást gyakorol. A jobboldal mindig hendikeppel indul, akár választásokról, akár kormányzásról van szó. Itt aztán hemzsegnék az egyértelműre faragott következtetések. *Eörsi István* a Magyarországot a nyugati sajtóban lejárato cikkek és emberek listája kapcsán: „Orbánkövérszájér úr legfőbb törekvése az, hogy társadalmunk pluralista struktúráját a monolitikus hatalomgyakorlás kőkemény tartalmával töltse meg. (...) A jobboldali hatalom hazaárulókkal kedveskedik söpredékének, ha bajban érzi magát. (...) Ki ne tudná, hogy listákat elnyomó rendszerek készítenek állampolgáraikról? (...) Orbánkövérszájér úr belpolitikai eszközökkel már nem kényszeríthető az európai normák betartására.”

Mészáros Tamás az Országimázs Központ ürügyén: „...talán nem kell mondani, hogy az európai ember egy adott kormány hatalomban maradását, tevékenységének piárolását nem tekinti osztatlan társadalmi érdeknek, (...) hogy a hatalmon lévők legalább egy állami nagyberuházás nagyságrendjének megfelelő összeget különítsenek el működésük felmagasztalására, nos, azt az európai ember a demokráciával összeegyeztethetetlennek tartja, következképp afféle keleti despotizmussal hozza kapcsolatba”. Ugyanő, csak úgy általában: „...azok a lényegi kérdések, amelyekre az állampolgár joggal elvárhatja a kormányfői válaszokat, egyszerűen nem szerepelnek *Orbán Viktor* napirendjén; viszont annál több megjegyzést tesz nyilvánvalóan feleslegesen vagy éppen rosszkor”. Az esztergált evidenciákra rengeteg példa van. Ám ellenpéldára is akadtam. *Závecz Tibor*, a Szonda Ipsos munkatársa egy közvélemény-kutatás elemzésekor: „Abban sem vagyunk biztosak, hogy az elmúlt néhány hónap MSZP-t érintő veszteségei (a teljes népességen belül 2-3 százalék, a biztos pártválasztók körében négy-öt százalék) tényleges visszaesést tükröznek-e.” Bizony, bizony. Van, ami egzak, mégsem evidens.